

BIBLIJA

OSMI TJEDAN ČITANJA

SIJEČANJ	STARI ZAVJET	NOVI ZAVJET
34. dan čitanja, ponedjeljak, 16. siječnja	Lev 5-7	Mk 1,1-28
35. dan čitanja, utorak, 17. siječnja	Lev 8-10	Mk 1,29-2,12
36. dan čitanja, srijeda, 18. siječnja	Lev 11,1-13,28	Mk 2,13-3,6
37. dan čitanja, četvrtak, 19. siječnja	Lev 13,29-14,57	Mk 3,7-35
38. dan čitanja, petak, 20. siječnja	Lev 15-16	Mk 4

Stari zavjet

Levitski je zakonik

Levitski je zakonik u osnovi knjiga pravila - knjiga zakona koje je Bog dao svome narodu po Mojsiju na Sinaju. Zakoni obuhvaćaju obrede, kult i mnoge vidove života - sve stavljaju u odnos prema Bogu. Knjiga je dobila ime po tomu što su zakon opsluživali levitski svećenici (Aron i njegovi sinovi te potomci, kojima su ostali leviti pomagali u praktičnom poslu u Šatoru). No knjiga nije samo za svećenike. Bog je naumio da sav njegov narod upozna i obdržava Zakon. Mnogo je puta spomenuto da je Mojsije govorio narodu izraelskom.

Mnogim suvremenim čitateljima izgledat će to čudna knjiga, možda čak i odbojna, zbog tolikih mnogih krvnih žrtava. Neki je vide samo kao čudnovat popis drevnih tabua. Ali bez nje mnoge bi stranice u Bibliji ostale nerazjašnjive. Bez poruke Levitskog zakonika ključni bi događaj svih vremena - smrt Isusa Krista - ostao zagonetka. Obredi i pravila nisu imali svoj smisao sami u sebi. Prinošenje žrtava iz dana u dan, iz godine u godinu, slavljenje godišnjeg Dana pomirenja podsjećalo je narod na grijeh koji ga je odvojio od Boga. Nepokornošću njegovim zakonima raskinuli su Savez i bili su pod smrtnom osudom. Ali Bog im je u svojoj milosti objavio da će prihvatiti zamjenu -smrt životinje, savršene i bez mane, umjesto

smrti prekršitelja. Bog je svet - moralna svetost nije poznata u bogova u okolnim narodima. On je zahtijevao svetost i od svojih ljudi. Zakoni obredne čistoće upisivali su im to u svakodnevnom životnom iskustvu duboko u svijest.

Ta knjiga ima svoju vrijednost i mimo poruke o spasenju. Zakoni u Levitskome zakoniku pokazuju kako Bog djeluje u skladu s prirodnim zakonima za dobrobit svoga naroda. Iako se Izrael trebao slijepo pokoravati zakonima (kad su već to izabrali), ti zakoni djeluju i donose zdravlje i blagostanje narodu. Danas znamo više o izvorima zaraze i zagađenja okoline, o karanteni i izolaciji, higijeni i preventivnoj medicini: Izraelci nisu toga znali. Njih je spašavala poslušnost u ispunjavanju Božje volje i pouzdanje da će on »uklanjati njihove bolesti« (Izl 23,25). I to ne magijom već prirodnim djelovanjem načela koja sada, bar djelomično, razumijemo.

Mnogi zakoni koji nam se čine čudnim dolaze također na svoje mjesto kad ih promatramo u odnosu na tadašnje religije Egipta i Kanaana. Nasuprot te mračne pozadine, moralnost i religija Izraela sjaje poput zvijezde. To se može pripisati jedino Bogu.

8. tjedan, 34. dan čitanja, ponedjeljak, 16. siječnja 2017.

Lev 5-7
Mk 1,1-28

Novi zavjet

Evandjelje po Marku

Matejevo je Evandjelje svečano i dostojanstveno. Markovo kipti životom, puno je akcije. Matej sabire Isusove izreke. Marko se usredotočuje na čudesa koja je Isus učinio i na mjesta na koja je odlazio.

Ovo je kraće Evandjelje i vjerojatno prvo koje je napisano (65-70. godine, ili ranije). Postoji snažna rana tradicija da ga je napisao Ivan Marko u Rimu, pišući povijest o Isusu onako kako ju je čuo od Petra. To bi vjerojatno objašnjavalo tako živopisan stil ovoga Evandjelja. Marko često objašnjava židovske običaje, jer je očito imao na umu nežidovske čitatelje.

Izveštaj slijedi u glavnim crtama događaje kako su se zbili: kreće od Isusova krštenja do dramatičnih događaja na križu i do uskrsnuća. Unutar tog okvira prikuplja građu i po temama. Samo su četiri odsjeka tih šesnaest glava isključivo Markova. Sve ostalo pojavljuje se bilo u Mateju ili Luki ili u oba Evandjelja. A ipak,

izgubiti Marka, značilo bi izgubiti nešto neprocjenjivo, jer u Marku vidimo Isusa kako djeluje; i dok ga promatramo, stječemo uvjerenje da je on Božji Sin.

Autor

Ime *Ivan Marko* pojavljuje se često u Djelima apostolskim i u poslanicama («Ivan» je židovsko ime, »Marko« latinsko). Njegova je majka imala kuću u Jeruzalemu, u kojoj se sastajala prva Crkva (Dj 12,12). A on je bio bratić Pavlova suradnika Barnabe. Marko se zamjerio Pavlu i s pola prvog misijskog putovanja napustio apostola i vratio se kući. Barnaba mu je, međutim, dao još jednu priliku i kasnije je stekao ljubav i poštovanje Petra i Pavla. Bio je prava utjeha Pavlu dok je ovaj bio u tamnici (Kol 4). A Petar, kojemu je postao pratitelj, volio ga je kao vlastitog sina (1 Pt 5,13).

Levitski zakon

I. ŽRTVENI OBREDNIK

5. Žrtva naknadnica i okajnica

5 "Zgriješi li tko tako što čuje riječi proklinjanja a odbije da svjedoči iako je mogao biti svjedokom jer je ili sam vidio ili doznao pa tako nosi krivnju na sebi; ²ili ako tko dirne kakav nečist predmet, strv nečiste zvijeri, strv nečista živinčeta ili strv nečista puzavca - i u neznanju postane nečist i odgovoran; ³ili kad se tko dotakne nečistoće čovječje, bilo to što mu drago od čega se nečistim postaje i toga ne bude svjestan, kad dozna, biva odgovoran; ⁴nadalje, kad tko nepromišljeno izusti zakletvu na dobro ili zlo - na što se već čovjek nepromišljeno zaklinje - i toga ne bude svjestan, onda, kad dozna, biva odgovoran;

⁵ako, dakle, tko postane odgovoran u bilo čemu od toga, neka prizna počinjeni grijeh. ⁶I neka prinese Jahvi kao žrtvu naknadnicu za počinjeni grijeh jednu ženku od sitne stoke, janje ili kozle, kao žrtvu okajnicu. Neka svećenik izvrši nad njim obred pomirenja koji će ga osloboditi od njegova grijeha."

6. Okajnica siromaha

⁷"Ako mu sredstva ne dopuštaju da pribavi glavu sitne stoke, neka Jahvi, kao naknadnicu za počinjeni grijeh, prinese dvije grlice ili dva golubića; jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. ⁸Neka ih donese svećeniku, a on neka najprije prinese ono što je određeno kao žrtva okajnica. Stisnuvši ga za vrat, neka mu slomi šiju, ali neka glave ne otkida. ⁹Neka krvlju žrtve poškropi žrtvenik sa strane, a ostatak krvi neka se iscijedi podno žrtvenika. To je žrtva okajnica. ¹⁰Onda neka drugo prinese kao žrtvu paljenicu prema propisu. Neka tako svećenik nad tim čovjekom izvrši obred pomirenja za grijeh koji je počinio, i bit će mu oprošteno.

¹¹Ako mu sredstva ne dopuštaju da pribavi dvije grlice ili dva golubića, neka Jahvi, u zadovoljštinu za počinjeni grijeh, prinese jednu desetinu efe njaboljeg brašna. Ulja u nj neka ne ulijeva niti na nj tamjana stavlja jer je žrtva okajnica. ¹²Kada to donese svećeniku, neka svećenik zagrabi punu pregršt kao spomen-žrtvu i na žrtveniku sažeže u čast Jahvi povrh paljenih

žrtava. To je žrtva okajnica. ¹³Neka tako svećenik izvrši nad tim čovjekom obred pomirenja za grijeh koji je počinio u bilo kojem od tih slučajeva, pa će mu biti oprošteno. Ono ostalo neka pripadne svećeniku kao i od žrtve prinositelje."

Još o žrtvi naknadnici

¹⁴Još reče Jahve Mojsiju: ¹⁵"Ako tko počinu pronevjerenu ogriješivši se nehotično o svete stvari Jahvine, neka za naknadu, kao žrtvu naknadnicu, prinese Jahvi, iz svoga stada, ovna bez mane, vrijedna - po tvojoj procjeni - najmanje dva šekela srebra - prema cijeni hramskog šekela. ¹⁶Neka nadoknadi koliko se ogriješio o svete stvari i tome doda još petinu i neka dadne svećeniku. Neka svećenik nad njim izvrši obred pomirenja ovnom žrtve naknadnice, i bit će mu oprošteno.

¹⁷Ako tko i ne znajući pogriješi i učini što god što je Jahve zabranio, kriv je, pa neka snosi posljedice svoje krivnje. ¹⁸Neka svećeniku dovede za naknadnicu iz svoga stada ovna bez mane, prema tvojoj procjeni. Neka svećenik nad tim čovjekom izvrši obred pomirenja za pogrešku što je počinio u neznanju, i bit će mu oprošteno. ¹⁹To je žrtva naknadnica; on je doista bio odgovoran Jahvi."

²⁰Jahve još reče Mojsiju: ²¹"Kad se tko ogriješi i počinu pronevjeru prema Jahvi prevarivši svoga blišnjega u pologu ili pohrani, a tako i krađom ili iskorištavanjem svoga blišnjega; ²²ili, nađe li što je bilo izgubljeno pa slaže i krivo se zakune u bilo kojem grijehu što ga čovjek može učiniti; ²³ako tko tako pogriješi i kriv postane, onda ono što je krađom oduzeo ili što je iskorištavanjem namakao; ili polog što mu je bio povjeren; ili izgubljenu stvar što ju je našao; ²⁴ili ono za što se bio krivo zakleo - neka u cijelosti vrati i, dodavši tome petinu, neka dadne onome kome pripada istoga dana kad spozna svoju krivnju. ²⁵Neka potom svećeniku za naknadu, kao žrtvu naknadnicu Jahvi, dovede iz svog stada jednoga ovna bez mane, prema tvojoj procjeni, ²⁶a svećenik neka nad tim čovjekom izvrši obred pomirenja pred Jahvom, i bit će mu oprošteno, ma kakvo bilo nedjelo kojega je krivac."

Levitski zakon

I. ŽRTVENI OBREDNIK

SVEĆENIŠTVO I ŽRTVE

1. Žrtva paljenica

6 Jahve još reče Mojsiju: ²"Naredi Aronu i njegovim sinovima: 'Ovakav je obred za žrtvu paljenicu: žrtva paljenica neka ostane na žeravi na žrtveniku svu noć do jutra; i vatra neka neprestano gori na žrtveniku. ³Neka svećenik stavi na se lanenu košulju, na svoje tijelo neka navuče lanene gaće; zatim neka zgrne zamašćeni pepeo u što je vatra pretvorila žrtvu paljenicu na žrtveniku i neka ga stavi pokraj žrtvenika. ⁴Potom neka svuče svoje ruho i na se obuče drugo te neka odnese zamašćeni pepeo na čisto mjesto izvan tabora. ⁵Vatra na žrtveniku mora uvijek gorjeti; ne smije se gasiti. Neka svako jutro svećenik na nju naloži drva i onda na nju naslaže žrtvu paljenicu. Tu neka u kad sažiže loj sa žrtava pričesnica. ⁶Neka na žrtveniku trajno gori vatra; neka se ne gasi."

2. Žrtva prinosnica

⁷"Ovo je obred za žrtvu prinosnicu: neka je Aronovi sinovi pronose u nazočnosti Jahve pred žrtvenikom. ⁸Pošto jedan od njih zagrabi pregršt najboljeg brašna i ulja sa žrtve prinosnice i sav tamjan što bude na njoj, pošto to sažeže na žrtveniku kao spomen-žrtvu, ugodan miris Jahvi, ⁹neka ostatak u obliku beskvasnih kruhova pojedu Aron i njegovi sinovi; neka ga jedu na posvećenu mjestu - u dvorištu Šatora sastanka. ¹⁰Neka se ne peče s kvascem. To je dio žrtava meni paljenih što im ga ja dajem - dio najsvetiji, jednako kao i žrtva okajnica i kao žrtva naknadnica. ¹¹Svaki muškarac Aronova potomstva može jesti taj dio od žrtava paljenih Jahvi, i to je vječni zakon za sve vaše naraštaje: i tko ih se god dotakne, bit će posvećen."

¹²Jahve još reče Mojsiju: ¹³"Neka Aron i njegovi sinovi na dan svoga pomazanja prinesu Jahvi ovaj prinos: desetinu efe najboljeg brašna kao redovitu žrtvu prinosnicu, polovinu ujutro, a polovinu uvečer. ¹⁴Neka bude pripravljena u tavi na ulju. Donesi je dobro namočenu i prinesi Jahvi kao ugodan miris, kao žrtvu prinosnicu od više komada. ¹⁵Neka je tako pripravi svećenik koji od

njegovih sinova bude pomazan da ga naslijedi. To je vječni zakon. Neka se ta žrtva Jahvi sva sažeže! ¹⁶Svaka svećenička žrtva prinosnica treba da bude posve spaljena; neka se od nje ne jede."

3. Žrtva okajnica

¹⁷Još reče Jahve Mojsiju: ¹⁸"Kaži Aronu i njegovim sinovima: 'Ovo je obred žrtvovanja za grijeh: žrtva okajnica neka se zakolje pred Jahvom na mjestu gdje se kolje žrtva paljenica - presveta je! ¹⁹Svećenik koji prinosi tu žrtvu okajnicu neka od nje i jede; neka se ona jede na posvećenu mjestu, u dvorištu Šatora sastanka. ²⁰Tko se god dotakne njezina mesa bit će posvećen; ako krv poštrapa odijelo, poštrapani dio neka se ispere na posvećenu mjestu. ²¹A posuda od ilovače u kojoj bude meso kuhano neka se razbije; a ako bude kuhano u posudi od tuča, neka se istare i vodom ispere. ²²Svaki muški od svećeničke loze može od nje jesti - presveta je! ²³Ali nijedna žrtva okajnica od koje je krv donesena u Šator sastanka za obred pomirenja u Svetišću neka se ne jede, nego na vatri spali."

4. Žrtva naknadnica

7 "Ovo je obred za žrtvu naknadnicu. ²Nadasve je sveta! Neka se žrtva naknadnica zakolje na mjestu gdje se kolju žrtve paljenice, a njezinom krvlju neka svećenik zapljusne sve strane žrtvenika. ³Zatim neka prinese sav loj s nje: pretili rep, loj što omotava drobinu, ⁴oba bubrega i loj što je na njima i na slabinama; pa privjesak s jetre: neka i njega izvadi s bubrezima! ⁵Neka ih svećenik sažeže na žrtveniku kao žrtvu u čast Jahvi paljenu. To je žrtva naknadnica. ⁶Svaki muški od svećeničke loze može od nje jesti. Neka je jedu na posvećenu mjestu - presveta je!

⁷Kakva je žrtva okajnica, takva je i žrtva naknadnica; jedno je pravilo za njih: neka pripadne svećeniku koji njome vrši obred pomirenja. ⁸Tako isto koža od žrtve koju tko preda svećeniku da bude prinesena za žrtvu paljenicu neka pripadne svećeniku. ⁹Nadalje, svaka žrtva prinosnica što bude pečena u peći, kao i svaka

Levitski zakon

I. ŽRTVENI OBREDNIK

što bude zgotovljena u kotluši ili na tavi, neka pripadne svećeniku koji je prinosi. ¹⁰A svaka žrtva prinostnica, zamiješana s uljem ili nasuho, neka pripadne svim Aronovim sinovima bez razlike!"

5. Žrtve pričesnice

a) Zahvalnica

¹¹"Ovo je obred za žrtvu pričesnicu koja će se prinostiti Jahvi. ¹²Ako se prinosi u zahvalu, neka se zajedno sa žrtvom zahvalnicom prinesu i beskvasne pogače uljem zamiješene; beskvasne prevrte uljem namazane i kolači od najboljeg brašna, zamiješeni uljem. ¹³Ovaj prinos, nadopunjen kolačima od ukvasanoga tijesta, neka se prinosi zajedno sa žrtvom pričesnicom u zahvalu. ¹⁴Od svake ovakve žrtve neka se prinese po jedan kolač na dar Jahvi. To neka bude za svećenika koji zapljuskuje krv od žrtve pričesnice. ¹⁵A meso žrtve pričesnice neka se pojede istoga dana kad bude žrtvovana; neka se od nje ne ostavlja ništa za sutradan.

b) Zavjetnica

¹⁶A bude li prinos žrtva zavjetnica ili žrtva dragovoljna, neka se jede na dan kad se žrtva prinostiti. Što ostane od nje neka se jede sutradan. ¹⁷A što još mesa od žrtve preteče, neka se treći dan na vatri spali."

Opći propisi

¹⁸"Ako bi tko jeo meso žrtve pričesnice i treći dan, žrtva neće biti primljena niti će onome koji je prinosi biti uračunata. To je meso kvarno, i onaj koji od toga jede neka i posljedice krivnje snosi! ¹⁹Meso koje se dotakne bilo čega nečista neka se ne jede nego na vatri spali! Inače, tko je god čist može jesti meso. ²⁰A tko bi nečist jeo mesa od žrtve pričesnice što je bila Jahvi prinesena takav neka se iskorijeni iz svoga naroda. ²¹Kad se tko dotakne bilo čega nečista - bila to nečist čovječja, kakva nečista životinja ili bilo kakvo nečisto stvorenje - pa pojede mesa od žrtve pričesnice koja je prinesena Jahvi takav neka se iskorijeni iz svoga naroda!"

²²Reče Jahve Mojsiju: ²³"Ovako kaži Izraelcima: 'Ne jedite loja ni volujskoga, ni

ovčjega, ni kozjega. ²⁴Loj sa životinje koja ugrine, ili koju divlje zvijeri razderu, može se upotrijebiti za bilo što, ali ga ne smijete jesti. ²⁵Tko god jede loj od životinje koja se može prinijeti Jahvi kao žrtva paljenica takav neka se iskorijeni iz svoga naroda. ²⁶Ne smijete uživati krvi ni od ptica ni od stoke ni u kojem svome prebivalištu. ²⁷Tko bi god uživao bilo kakvu krv neka se iskorijeni iz svoga naroda."

Dijelovi za svećenike

²⁸Jahve još reče Mojsiju: ²⁹"Ovako kaži Izraelcima: 'Prinos Jahvi od žrtve pričesnice mora donijeti onaj koji Jahvi prinosi žrtvu pričesnicu. ³⁰Svojim vlastitim rukama neka prinese Jahvi žrtvu paljenicu; neka prinese loj i grudi; grudi neka se prinesu pred Jahvom kao žrtva prikaznica. ³¹Neka svećenik sažee loj na žrtveniku, a grudi neka pripadnu Aronu i njegovim sinovima. ³²Desno pleće od svojih žrtava pričesnica dajte svećeniku na dar. ³³Onome Aronovu sinu koji bude prinostio krv i loj sa žrtve pričesnice neka u dio pripadne desno pleće. ³⁴Jer ja uzimam od Izraelaca grudi od žrtava pričesnica što se prinose kao žrtva prikaznica i pleće žrtve podizalice te ih predajem svećeniku Aronu i njegovim sinovima. To je trajna odredba za Izraelce.

³⁵To je dohodak Aronov i njegovih sinova od žrtava paljenih u čast Jahvi; dodjeljuje im se od onog dana kad se dovedu da vrše svećeničku službu u čast Jahvi. ³⁶Jahve je naredio da im se od dana kad budu pomazani to daje kao pristojbina od Izraelaca. To je trajna odredba za njihove naraštaje'."

Zaključak

³⁷To je obred za žrtvu paljenicu, prinostnicu, okajnicu, naknadnicu, žrtvu posvetnicu i žrtvu pričesnicu ³⁸koji je Jahve naredio Mojsiju na Sinajskom brdu kad je zapovjedio Izraelcima da Jahvi u Sinajskoj pustinji prinose žrtve.

Evandjelje po Marku

I. PRIPRAVA ZA ISUSOVO DJELOVANJE

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI

I. PRIPRAVA ZA ISUSOVO DJELOVANJE

Propovijedanje Ivana Krstitelja

1 Početak Evanđelja Isusa Krista Sina Božjega. ²Pisano je u Izaiji proroku:

*Evo šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da ti pripravi put.*

³*Glas više u pustinji:*

*Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁴Tako se pojavi Ivan: krstio je u pustinji i propovijedao krst obraćenja na otpuštenje grijeha. ⁵Grnula k njemu sva judejska zemlja i svi Jeruzalemci: primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajući svoje grijeha.

⁶Ivan bijaše odjeven u devinu dlaku, s kožnatim pojasom oko bokova; hranio se skakavcima i divljim medom.

⁷I propovijedao je:

"Nakon mene dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obući. ⁸Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim."

Isusovo krštenje

⁹Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. ¹⁰I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, ¹¹a glas se zaori s nebesa: *Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*

Kušnja u pustinji

¹²I odmah ga Duh nagna u pustinju. ¹³I bijaše u pustinji četrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona; bijaše sa zvjericama, a anđeli mu služahu.

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI

Početak propovijedanja

¹⁴A pošto Ivan bijaše predan, otiđe Isus u Galileju. Propovijedao je evandjelje Božje: ¹⁵"Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!"

Prva četiri učenika

¹⁶I prolazeći uz Galilejsko more, ugleda Šimuna i Andriju, brata Šimunova, gdje ribare na moru; bijahu ribari. ¹⁷I reče im Isus: "Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi!" ¹⁸Oni odmah ostaviše mreže i pođoše za njim.

¹⁹Pošavši malo naprijed, ugleda Jakova Zebedejeva i njegova brata Ivana: u lađi su krpali mreže. ²⁰Odmah pozva i njih. Oni ostave oca Zebedeja u lađi s nadničarima i otiđu za njim.

Poučavanje i čudo u kafarnaumskoj sinagogi

²¹I stignu u Kafarnaum. Odmah u subotu uđe on u sinagogu i poče naučavati. ²²Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci.

²³A u njihovoj se sinagogi upravo zatekao čovjek opsjednut nečistim duhom. On povika: ²⁴"Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" ²⁵Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziđi iz njega!" ²⁶Nato nečisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe iz njega.

²⁷Svi se zaprepastiše te se zapitkivahu: "Što li je ovo? Nova li i snažna nauka! Pa i samim nečistim dusima zapovijeda, i pokoravaju mu se."

²⁸I pročuło se odmah o njemu posvuda, po svoj okolici galilejskoj.

Stari zavjet

Levitski zakonik

Značenje krvne žrtve

Običaj žrtvovanja, prolijevanja životinjske krvi, započinje na samom početku Božjeg druženja s grešnim čovjekom (usp. Post. 4,4). On prožima cijelu Bibliju. Njime se u Novom zavjetu objašnjava smrt Isusa Krista .

Ključni redak u Lev 17,11 kaže da je žrtva nešto što je Bog dao čovjeku: to je sredstvo kojim on ispunjava ljudske potrebe. Proturječje je reći (kao što to tumače mnogi) da je osnovno značenje žrtve prinos ili dar Bogu. Riječ prevedena sa »prinos« svakako znači dar. Pa, kažu, čovjek koji donosi prinos stječe novi život po krvi žrtvovane životinje. Na taj bi način čovjek ulazio u novi životni odnos s Bogom.

Lev 17,11 daje nam dva velika ključa za razumijevanje krvi i žrtve. Prvo: krv služi kao naknada za izmirenje. Kad god se upotrijebila riječ »naknada«, ona je označavala plaćanje cijene, otkupne cijene. Zbog toga nije dovoljno reći da krv »zaklanja« prijestupnika. Mora se reći da je ona Bogu dostatna cijena za dugove zbog grijeha.

I ovdje je, kao i svugdje u Bibliji, »plaća za grijeh smrt«. Nijedan grijeh, nijedan grešnik ne može doći u prisutnost

savršeno svetog Boga. Biti odvojen od Boga znači smrt. Grešan čovjek može se nadati oprostenu i ponovnom pristupu u Božju prisutnost jedino ako je plaćena cijena, globa naplaćena a kazna izvršena. To kako kaže Lev 17,11 čini krv.

Drugo: rekli smo da krv to može činiti »po cijenu života«, što prema hebrejskom znači da se krv uzima kao nadoknada za život ili umjesto života. Nalazimo ga u temeljnom odlomku o neophodnosti stroge pravde u sklopu »život za život« , što znači »život kao plaća za život«. Kao što u Lev 17,11 »obavljati pomirenje znači »platiti naknadu/otkupnu cijenu«, tako »po cijenu života« znači »po cijenu plaćanja životom«.

Drugim riječima »krv« znači smrt - svršetak života - što se upotrebljava i metaforički. U žrtvi je završen život. Krv koja teče simbol je i dokaz da je život uzet kao plaća za grijeh krivca i kao nadomjestak za njegov grijehom okaljan život.

Žrtva životinje izražava to načelo. Potpuna stvarnost obistinila se u smrti Gospodina Isusa Krista. Ljudi Starog zavjeta imali su tek sliku o Isusovoj krvi (pralik), o njegovoj posredničkoj smrti za nas, za naše grijeh; o njemu pravednom, koji je umro za nepravedne, jednom i za sve.

8. tjedan,
35. dan čitanja, utorak, 17. siječnja 2017.

Lev 8-10
Mk 1,29-2,12

Novi zavjet

Evandjelje po Marku

Isus u Galileji

Galileja

Rimska pokrajina pod Herodovom upravom, leži na zapadu od Galilejskog jezera. Skloni smo o njoj misliti kao o udaljenom i zabačenom području. No u Kristovo doba to je područje bilo gusto naseljeno, iskrižano rimskim vojnim cestama i drevnim trgovačkim putovima - na sjever, jug, istok i zapad. Slatkovodno Galilejsko jezero, dugačko 21 km i široko 12 km, utonulo je duboko u Jordansku uleknutu dolinu preko 200 metara ispod morske razine - središnjica je Isusovih putovanja. To je jezero dijelilo Herodov teritorij od onoga istočnog, kojim je upravljao njegov polubrat Filip. Većina je apostola potekla iz gradova na obali jezera, gdje je vladala suptropska klima. Kafarnaum je bio Isusovo sjedište. Tiberijada, udaljen 16 km, bio je grad-

toplice s poznatim vrućim kupkama. Mnogi bolesnici koje je Isus iscijelio mora da su došli u to područje radi toplih kupelji u Tiberijadi. Na brijegu iza grada nalazila se veličanstvena Herodova ljetna palača. Jezero je okruženo brežuljcima - smeđi i ogoljeli na istoku, a u ono doba zeleni i plodni i šumoviti na zapadnoj strani. Preko vrhova bregova, pušuci kroz procijepe, vjetar zna podići na jezeru iznenadnu, bijesnu oluju. Na sjeveru, snijegom prekriveni vrh brda Hermon, dominira bližim i daljim područjem. U Isusovo doba rasle su na obroncima oko jezera palme, masline, smokve i loza. A gradići i sela na zapadnoj obali jezera, bili su središta privrede koja je cvala: usoljenje ribe za izvoz; gradnja brodića; bojanje sukna; lončarstvo. Ivan Krstitelj je živio u pustinji, a Isus je izabrao da živi i djeluje u Galileji, u privrednoj i u kozmopolitskoj pokrajini Palestine.

Biblijski priručnik, mala enciklopedija,
Duhovna stvarnost, Zagreb, 1989.

Levitski zakon

II. POSVETA, PRAVA I DUŽNOSTI SVEĆENIKA

II. POSVETA, PRAVA I DUŽNOSTI SVEĆENIKA

Obred svećeničkog posvećenja

8 Jahve reče Mojsiju: ²"Uzmi Arona, a s njim i njegove sinove; ruho, ulje pomazanja, junca žrtve okajnice, dva ovna i košaru beskvasnih kruhova ³te skupi svu zajednicu na ulazu u Šator sastanka." ⁴Mojsije učini kako mu je Jahve naredio, i zajednica se sabra na ulazu u Šator sastanka. ⁵Tada Mojsije progovori zajednici: "Ovo je Jahve zповјedio da se učini." ⁶Izvede zatim Mojsije Arona i njegove sinove pa ih u vodi oprao. ⁷Obuče na nj haljinu, opasa ga pojasom, ogrnu ga ogrtačem i stavi mu oplećak. Zatim ga opasa tkanicom oplećka i njome pritegnu uza nj oplećak. ⁸Stavi mu naprsnik, a u naprsnik metnu Urim i Tumim. ⁹Na glavu mu stavi mitru, a sprijeda na mitru postavi zlatnu pločicu - sveti vijenac - kako je Jahve naredio Mojsiju.

¹⁰Uzme zatim Mojsije ulje pomazanja te pomaže Prebivalište i sve što je u njemu da ih posveti. ¹¹Sedam puta poškropi njime žrtvenik te pomaže žrtvenik i sav njegov pribor, umivaonik s njegovim stalkom da ih posveti. ¹²Izlije ulja pomazanja Aronu na glavu te ga pomaže da ga posveti. ¹³Potom Mojsije dovede Aronove sinove; na njih obuče haljine, pasovima ih opaše i poveze im zavije, kako je Jahve Mojsiju naredio. ¹⁴Dovede potom junce žrtve okajnice. Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke na glavu juncu žrtve okajnice. ¹⁵Zatim ga Mojsije zakolje. Onda uzme krvi pa je svojim prstom stavi na robove oko žrtvenika. Tako žrtvenik očisti. Zatim izlije krv podno žrtvenika; posveti ga, izvršivši na njemu obred pomirenja.

¹⁶Zatim Mojsije uzme sav loj što je bio oko drobine, privjesak s jetre, oba bubrega i njihov loj, pa to sažeže u kad na žrtveniku. ¹⁷A kožu od junca, njegovo meso i njegovu nečist spalio u vatri izvan tabora, kako je Jahve naredio Mojsiju. ¹⁸Dovede potom ovna za žrtvu

paljenicu. Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke ovnu na glavu. ¹⁹Sad ga Mojsije zakolje. Onda krvlju zapljusne žrtvenik sa svih strana. ²⁰Pošto isiječe ovna na dijelove, Mojsije sažeže u kad glavu, dijelove i loj. ²¹U vodi opere drobinu i noge pa u kad sažeže na žrtveniku svega ovna. Bila je to žrtva paljenica na ugodan miris - žrtva u čast Jahvi paljena - kako je Jahve naredio Mojsiju.

²²Zatim dovede drugoga ovna, ovna za žrtvu posvetnicu. Aron i njegovi sinovi stave svoje ruke ovnu na glavu. ²³Mojsije ga zakolje. Onda uzme krvi pa stavi na resu Aronova desnog uha, na palac njegove desne ruke i na palac njegove desne noge. ²⁴Potom Mojsije dovede Aronove sinove, pa im stavi iste krvi na resu desnog uha, na palac desne ruke i na palac desne noge. Zatim Mojsije krvlju zapljusne žrtvenik sa svih strana. ²⁵Poslije toga uzme loj, pretili rep, loj što je bio oko drobine, privjesak s jetre, oba bubrega i njihov loj - i desno pleće; ²⁶a iz košare beskvasnih kruhova, što je stajala pred Jahvom, uzme jednu beskvasnu pogaču, jednu prevrtu s uljem i jedan kolač i postavi ih na loj i desno pleće. ²⁷Sve to položi na ruke Arona i na ruke njegovih sinova pa to prinese kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom. ²⁸Potom Mojsije opet to uzme s njihovih ruku i sažeže u kad na žrtveniku povrh žrtve paljenice. Bila je to žrtva posvetnica na ugodan miris, žrtva u čast Jahvi paljena. ²⁹Naposljetku Mojsije uzme grudi i prinese ih kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom. To je bila pristojbina Mojsiju od ovna žrtve posvetnice, kako je Jahve Mojsiju naredio.

³⁰Zatim Mojsije uze ulja za pomazanje i krvi što je bila na žrtveniku te poškropi Arona i njegove haljine, a tako i njegove sinove i njihove haljine. Tako posveti Arona i njegove haljine; njegove sinove i njihove haljine.

³¹Onda reče Mojsije Aronu i njegovim sinovima: "Skuhajte to meso na ulazu u Šator sastanka i ondje ga blagujte s kruhom što je u košari za žrtvu posvetnicu, kako sam naredio. Neka ga jedu Aron i njegovi sinovi!" ³²A što od

Levitski zakon

II. POSVETA, PRAVA I DUŽNOSTI SVEĆENIKA

mesa i kruha ostane, spalite na vatri. ³³Sedam dana ne odlazite s ulaza Šatora sastanka - do dana kad se navrší rok vašega svećeničkog posvećenja. Jer sedam dana treba za vaše posvećenje. ³⁴Kako se radilo danas, Jahve je naredio da se tako radi dalje, da se nad vama izvrši obred pomirenja. ³⁵Zato ostanite na ulazu Šatora sastanka sedam dana, danju i noću vršeći što je Jahve naredio, da ne pomrete. Takvu sam ja zapovijed dobio."

³⁶Aron i njegovi sinovi učiniše sve što je Jahve naredio preko Mojsija.

Nastup u svećeničku službu

9 Osmoga dana Mojsije pozva Arona, njegove sinove i starješine Izraelove ²i reče Aronu: "Uzmi jedno tele za žrtvu okajnicu, jednoga ovna za žrtvu paljenicu, oboje bez mane, i dovedi ih pred Jahvu. ³A Izraelcima reci ovako: 'Uzmite jednoga jarca za žrtvu okajnicu, tele i janje od godine, oboje bez mane, za žrtvu paljenicu; ⁴a junca i ovna za žrtvu pričesnicu da žrtvujete pred Jahvom; napokon prinosnicu, s uljem zamiješenu; jer će vam se danas Jahve ukazati.'"

⁵Dovedu oni pred Šator sastanka što je Mojsije naredio; naprijed stupi sva zajednica i stane pred Jahvu. ⁶"Ovo je zapovijed", reče Mojsije, "koju je Jahve izdao. Izvršite je, da vam se pokaže slava Jahvina." ⁷Zatim Mojsije reče Aronu: "Stupi k žrtveniku, prinesi svoju žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenicu i tako izvrši obred pomirenja za se i svoj dom; onda prinesi dar naroda i za nj izvrši obred pomirenja, kako je Jahve naredio."

⁸Aron se primače žrtveniku i zakla tele žrtve za svoj vlastiti grijeh. ⁹Zatim mu Aronovi sinovi donesu krvi. On u nju zamoči svoj prst i stavi je na rogove žrtvenika. Potom ostalu krv izli podno žrtvenika. ¹⁰A loj, bubrege i privjesak s jetre žrtve okajnice sažeže u kad na žrtveniku, kako je Jahve naredio Mojsiju. ¹¹Meso i kožu spalili na vatri izvan tabora. ¹²Zakolje poslije toga žrtvu paljenicu, od koje mu sinovi Aronovi pruže krv. On njome zapljusne žrtvenik sa svih

strana. ¹³Dodaju mu i žrtvu paljenicu, dio po dio, a tako i glavu, i on je sažeže u kad na žrtveniku. ¹⁴Drobinu i noge opere pa i njih na žrtveniku sažeže u kad povrh žrtve paljenice.

¹⁵Zatim prinese dar naroda. Uze jarca žrtve okajnice za grijehe naroda, zakla ga i prinese kao žrtvu okajnicu, isto onako kao i prijašnju. ¹⁶Donese potom žrtvu paljenicu i prinese je prema propisu. ¹⁷Donijevši poslije toga žrtvu prinosnicu, od nje zagradi pregršt i sažeže na žrtveniku u kad povrh jutarnje žrtve paljenice.

¹⁸Napokon zakolje junca i ovna kao žrtvu pričesnicu za narod. Aronovi mu sinovi pruže krv, a on zapljusne žrtvenik sa svih strana; ¹⁹dodaju mu i loj s junca i ovna, pretili rep, loj oko drobine, bubrege i privjesak s jetre. ²⁰Metnuvši te masne dijelove na grudi, sažga ih u kad na žrtveniku. ²¹A grudi i desno pleće Aron prinese kao žrtvu prikaznicu pred Jahvom, kako je Mojsije naredio.

²²Tada Aron podiže ruke spram naroda i blagoslovi ga. Pošto prinese žrtvu okajnicu, paljenicu i pričesnicu, siđe. ²³Poslije toga Mojsije i Aron uđoše u Šator sastanka. Kad iziđoše, blagosloviše narod. Slava Jahvina pokazala se svemu narodu. ²⁴Ispred Jahve izbio oganj i sažga žrtvu paljenicu i masne komade na žrtveniku. A sav narod, vidjevši to, viknu od veselja i pade ničice.

Vjernost obrednim propisima

10 A sinovi Aronovi Nadab i Abihu uzmu svaki svoj kadionik; stave u nj vatre i na nju metnu tamjana da prinesu pred Jahvom neposvećenu vatru, koju im on ne bijaše propisao. ²Ali izbije plamen ispred Jahve te ih proguta - poginuše oni pred Jahvom. ³Nato će Mojsije Aronu: "To je ono što je Jahve navijestio:

Po onima koji su mi blizu svetim ću se pokazati; pred svim ću se pukom proslaviti."

Aron je šutio. ⁴Mojsije zovnu Mišaela i Elsafana, sinove Aronova strica Uziela, pa im reče: "Dođite i odnesite svoju braću ispred

Levitski zakon

II. POSVETA, PRAVA I DUŽNOSTI SVEĆENIKA

Svetišta u polje izvan tabora!" ⁵Oni dođu i odnesu ih u njihovim košuljama u polje izvan tabora, kako je Mojsije rekao.

⁶Poslije toga Mojsije reče Aronu i njegovim sinovima, Eleazaru i Itamaru: "Ne raščupavajte svoje kose niti razdirite svojih haljina da ne poginete i da se On ne razljuti na svekoliku zajednicu. Vaša braća i sav dom Izraelov neka oplakuje one koje je vatra Jahvina sažegla. ⁷Ne smijete odlaziti s ulaza u Šator sastanka da ne pomrete, jer na vama je Jahvino ulje pomazanja." Oni učine po riječi Mojsijevoj.

Trijeznost svećenika

⁸Jahve reče Aronu: ⁹"Kad ulazite u Šator sastanka, nemojte piti vina niti opojnoga pića, ni ti ni tvoji sinovi s tobom! Tako nećete poginuti. To je trajan zakon za vaše naraštaje; ¹⁰da možete lučiti posvećeno od običnoga, čisto od nečistoga; ¹¹da možete učiti Izraelce svim zakonima što ih je Jahve predao preko Mojsija."

Dijelovi žrtava za svećenike

¹²Onda Mojsije rekne Aronu i njegovim preživjelim sinovima, Eleazaru i Itamaru: "Uzimajte od žrtve prinosnice što preostaje nakon prinesene žrtve u čast Jahvipaljene i beskvasnu je uza žrtvenik jedite jer je vrlo sveta. ¹³Blagujte je u svetom mjestu, jer to je - tako je meni naređeno - pristojbina tvoja i pristojbina tvojih sinova od žrtava paljenih u čast Jahvi. ¹⁴A grudi žrtve prikaznice i pleće žrtve podizanice ti i tvoji sinovi i tvoje kćeri s tobom jedite na bilo kojem čistom mjestu. Jer to je dodijeljeno za pristojbinu tebi i tvojim sinovima od izraelskih žrtava pričesnica. ¹⁵Pleće žrtve podizanice i grudi žrtve prikaznice što se donose zajedno s lojem, na vatri paljenim - pošto budu prineseni za žrtvu prikaznicu pred Jahvom - neka pripadnu tebi i tvojim sinovima s tobom. To je, kako je Jahve naredio, trajan zakon."

Posebni propisi o žrtvama okajnicama

¹⁶Potom se Mojsije potanje raspita o jarcu žrtve okajnice. Već je bio spaljen. On se razljuti na Eleazara i Itamara, Aronove preživjele sinove, pa rekne: ¹⁷"Zašto ste jeli žrtvu okajnicu na svetome mjestu? Vrlo ja sveta! To vam je dao Jahve da uklanjate krivnju sa zajednice vršeći nad njom obred pomirenja pred Jahvom. ¹⁸Budući da krv žrtve nije bila unesena unutar Svetišta, morali ste je blagovati u Svetištu, kako mi je bilo zapovjedbano." ¹⁹Nato će Aron Mojsiju: "Danas su, eto, prinijeli svoju žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenicu pred Jahvom! Što bi se meni dogodilo da sam ja danas jeo od žrtve okajnice? Bi li to bilo milo Jahvi?" ²⁰Kad Mojsije to ču, odobri.

Evandjelje po Marku

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI

Ozdravljenje Petrove punice

²⁹I odmah pošto iziđoše iz sinagoge, uđe s Jakovom i Ivanom u kuću Šimunovu i Andrijinu. ³⁰A punica Šimunova ležala u ognjici. I odmah mu kažu za nju. ³¹On pristupi, prihvati je za ruku i podiže. I pusti je ognjica. I posluživaše im.

Druga ozdravljenja

³²Uvečer, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesne i opsjednute. ³³I sav je grad nagrnio k vratima. ³⁴I on ozdravi bolesnike - a bijahu mnogi i razne im bolesti - i zloduhe mnoge izagna. I ne dopusti zlodusima govoriti jer su ga znali.

Isus potajno ostavlja Kafarnaum i propovijeda po Galileji

³⁵Rano ujutro, još za mraka, ustane, iziđe i povuče se na samotno mjesto i ondje se moljaše. ³⁶Potražiše ga Šimun i njegovi drugovi. ³⁷Kad ga nađoše, rekoše mu: "Svi te traže." ³⁸Kaže im: "Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam! Ta zato sam došao." ³⁹I prođe svom Galilejom: propovijedao je u njihovim sinagogama i zloduhe izgonio.

Ozdravljenje gubavca

⁴⁰I dođe k njemu neki gubavac, klekne i zamoli: "Ako hoćeš, možeš me očistiti!" ⁴¹Isus ganut pruži ruku, dotače ga se pa će mu: "Hoću, budi čist!" ⁴²I odmah nesta s njega gube i očisti se. ⁴³Isus se otrese na nj i odmah ga otpravi ⁴⁴riječima: "Pazi, nikomu ništa ne kazuj, nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi za svoje očišćenje što propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo." ⁴⁵Ali čim iziđe, stane on uvelike pripovijedati i razglašavati događaj tako da Isus više nije mogao javno ući u grad, nego se zadržavao vani na samotnim mjestima. I dolazahu k njemu odasvud.

Ozdravljenje uzetoga

2 I pošto nakon nekoliko dana opet uđe u Kafarnaum, pročulo se da je u kući. ²I skupiše se mnogi te više nije bilo mjesta ni pred vratima. On im navješćivaše Riječ. ³I dođu noseći k njemu uzetoga. Nosila ga četvorica. ⁴Budući da ga zbog mnoštva nisu mogli unijeti k njemu, otkriju krov nad mjestom gdje bijaše Isus. Načinivši otvor, spuste postelju na kojoj je uzeti ležao. ⁵Vidjevši njihovu vjeru, kaže Isus uzetome: "Sinko! Otpuštaju ti se grijesi." ⁶Sjedjeli su ondje neki pismoznanci koji počеше mudrovati u sebi: ⁷"Što to ovaj govori? Huli! Ta tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ⁸Isus duhom odmah proniknu da tako mudruju u sebi, pa će im: "Što to mudrujete u sebi? ⁹Ta što je lakše? Reći uzetomu: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani, uzmi svoju postelju i hodi?'" ¹⁰Ali da znate: vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" I reče uzetomu: ¹¹"Tebi zapovijedam, ustani, uzmi postelju i pođi kući!" ¹²I on usta, uze odmah postelju i iziđe na očigled svima. Svi su zaneseni slavili Boga govoreći: "Takvo što nikad još ne vidjesmo!"

Prisjetimo se!

Stari zavjet

Levitski zakonik

Propisi o prinošenju žrtava

Prinošenje žrtve bila je redovita pojava u drevnim bliskoistočnim religijama. Izrael je imao, čini se, mnoge žrtvene obrede i shvaćanja srodna onima svojih susjeda, no njihovi se običaji čvrsto uklapaju u nacrt Božje objave na Sinaju. Postupci navedeni u Levitanskom zakoniku pretpostavljaju svetište, žrtvenik i službeno svećenstvo, iako povijest vršenja i razvoj tih obreda ostaju nejasni.

Žrtva paljenica

Posebnost ovog žrtvovanja je spaljivanje cijele životinje. Smisao hebrejskog naziva ove žrtve je »uzdizati se« a vrlo je čest izraz »Jahvi na ugodan miris«. Ta dva pojma povezana zajedno ukazuju na to da žrtva paljenica simbolizira vjernikov izraz poštovanja i potpunog predanja Bogu. Polaganjem ruku na životinju on se potpuno poistovjetio sa žrtvom. Žrtva ga je morala nešto koštati - jedno grlo od krupne ili sitne stoke (siromašni su smjeli prinijeti pticu) i ono je moralo biti najbolje - »muško bez mane«.

Žrtva pričesnica

Glavno obilježje ove žrtve jest to da se prinos dijeli. Dio se spaljivao Bogu na čast, dio je pripao svećenicima a dio bi pojeli prinositelj i njegova obitelj. Hebrejski naziv podrazumijeva »mir« i »blagostanje« i ove žrtve ponekad se uspoređuju s obredima zajedništva. U cjelini ih je najbolje smatrati izražajima želje da se održi i iskaže ispravan odnos između Boga, čovjeka i blišnjega. Taj se sklad može izraziti žrtvom popraćenom nekakvim zavjetom, žrtvom zahvalnicom ili dobrovoljnim prinosom. Žrtve su izražavale zahvalnost pojedinca Bogu za njegovu dobrotu ili su bile jednostavno spontani izrazi predanja.

Žrtva prinosnica

Smisao hebrejske riječi je »dar« ili »prinos«. Nema neko posebno obilježje; žrtva je vjerojatno izražavala poštovanje i zahvalnost.

Žrtve okajnice i naknadnice

Za obje žrtve postupak je sličan i teško je točno odrediti neku razliku među njima. Možda je žrtva okajnica vezana uz kršenje Božjih naredaba, dok je žrtva naknadnica, budući da povlači pitanje

8. tjedan, 36. dan čitanja, srijeda, 18. siječnja 2017.

Lev 11,1-13,28
Mk 2,13-3,6

nadoknade, vezana uz situacije u kojima je došlo do uvrede ili nanošenja zla drugoj osobi. Obje žrtve izražavaju potrebu da objektivno pristupi grijehu i naglašavaju važnost upotrebe krvi. Oba prinosa odnose se na nenamjerno ili neotklonjivo kršenje Zakona. Zbog toga »grijeh« u tim kontekstima ima često sasvim obredno značenje - kao što je to i u slučaju prinošenja žrtve okajnice nakon poroda. U tom slučaju prinositelj ostvaruje žrtvom ponovno puno zajedništvo sa svetom zajednicom.

U različitim dijelovima Biblije govori se da sve te žrtve »okajavaju« - prekrivaju grijeh - jasno ukazujući na to da svaki oblik bogoslužjenja treba shvatiti u okviru Božje milosti koja prašta.

Sustav prinošenja žrtava bio je otvoren zloupotrebama, i proroci su ga često napadali. Mnogi tekstovi naglašavaju da je poslušnost nešto više od žrtve. Bilo bi prejednostavno pretpostaviti da će Bog prihvatiti žrtvu i zanemariti moralnu obvezu da mu se pokoravamo. Kad je grijeh bio sveden na puku vanjštinu, smanjila mu se i težina na najmanju mjeru.

S druge strane, sustav prinošenja žrtava zahtijevao je ispravan unutrašnji stav. Žrtva okajnice trebala je biti popraćena priznanjem i, gdje je to bilo moguće,

iskrenim pokušajem da se stvari isprave. Na Dan pomirenja veliki bi svećenik priznao grijehe cijele zajednice prije nego što bi jarac bio pušten. Zatim, Zakon ne predviđa žrtvu za grijeh počinjen naumice, znači namjerno i smišljen grijeh.

Svaka žrtva, poduprta Božjim obećanjem i silom, bila je djelotvorna i moćna, no na tu moć čovjek nije mogao utjecati. Naprotiv, taj je sustav bio priznat kao od Boga ustanovljen od početka do kraja. Bilo je to područje koje je Bog odredio za uspostavljanje veze između njega i čovjeka i koje je dovodilo čovjeka u zajedništvo s Bogom. Gledano u tom svjetlu, pomno obdržavanje tih zakona moglo je poticati povjerenje u Boga. Bilo kako bilo, ljudska djelatnost nije se svodila samo na obdržavanja tih odredaba. Svećenici, kao Božji predstavnici morali su i izvijestiti je li Bog prihvatio ili odbio prinositelja i njegovu žrtvu.

Poslanica Hebrejima jasno daje na znanje da je starozavjetna žrtva u najboljem slučaju bila nesavršena. Same žrtve nestale su, ali one nam mnogo pomažu da shvatimo smisao križa, žrtve Isusa Krista.

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

ČISTE I NEČISTE ŽIVOTINJE

1. Kopnene životinje

11 Jahve reče Mojsiju i Aronu: ²"Ovako kažete Izraelcima: 'Ovo su životinje koje između svih četveronožaca na zemlji možete jesti: ³svaku koja ima papke, ali papke razdvojene, i koja preživa možete jesti. ⁴Ali ove, iako preživaju ili papke imaju, ne smijete jesti: devu, jer iako preživa, razdvojena papka nema - za vas je nečista; ⁵svisca, jer iako preživa, razdvojena papka nema - za vas je nečist; ⁶arnebeta, iako preživa, razdvojena papka nema - za vas je nečist. ⁷A svinja, iako ima papak, i to papak razdvojen, ne preživa - za vas je nečista. ⁸Njihova mesa nemojte jesti niti se njihove strvine doticati - za vas su one nečiste."

2. Vodene životinje

⁹Od svih vodenih životinja ove možete jesti: sve što živi u vodi, bilo u morima, bilo u rijekama, a ima peraje i ljuske možete jesti. ¹⁰A što u morima i rijekama nema peraja i ljusaka - sve životinje u vodi, sva živa vodena bića - neka su vam odvratna ¹¹i odvratna neka vam ostanu! Mesa od njih nemojte jesti, a njihove strvine držite za odvratnost. ¹²Sve, dakle, što je u vodi a nema peraja i ljusaka neka je za vas odvratno."

3. Ptice

¹³"Od ptica neka su vam ove odvratne i neka se ne jedu - odvratnost su: orao, orao strvinar i jastreb, ¹⁴tetrijeb i sokol bilo koje vrste; ¹⁵gavran svih vrsta; ¹⁶noj, kobac i galeb; lastavica svake vrste; ¹⁷sova, gnjurac, ušara, ¹⁸labud, pelikan, droplja; ¹⁹roda, čaplja svake vrste; pupavac i šišmiš."

4. Ostale krilate životinje

²⁰"Svi krilati kukci što hodaju četveronoške neka su vam odvratni! ²¹Od svih tih krilatih kukaca što hodaju četveronoške možete jesti samo one koji imaju na svojim nožicama listove za skakanje po zemlji. ²²Od njih možete jesti: svaku vrstu skakavaca, cvrčaka i zrikavaca. ²³A svi drugi krilati kukci na četiri nožice neka su vam odvratni! ²⁴I od njih ćete se onečistiti: tko se god dotakne njihove crkotine, neka je nečist do večeri; ²⁵tko god ponese crkotinu bilo koje od njih, neka opere svoju odjeću i nečistim se smatra do večeri; ²⁶i životinje s nerazdvojenim papkom što ne preživaju za vas su nečiste, i tko ih se dotakne neka je nečist! ²⁷Onda, četveronožne životinje koje hodaju na četiri šape za vas su nečiste. Tko se dotakne njihova strva, neka je nečist do večeri. ²⁸A onaj koji ponese njihov strv, neka opere svoju odjeću i bude nečist do večeri. Za vas su one nečiste."

5. Gmizavci

²⁹"Od životinja što po zemlji gmižu neka su za vas ove nečiste: krtica, miš i svaka vrsta guštera; ³⁰zidni macaklin, kameleon, daždevnjak, zelembač i tinšamet.

³¹Te su životinje od svih što gmižu za vas nečiste. Tko ih se mrtvih dotakne neka je nečist do večeri. ³²A na što koja od njih mrtva padne, neka je onečišćeno: bio to kakav drveni predmet ili odjeća, koža ili vreća. Svaki takav predmet koji se upotrebljava neka se zamoči u vodu i ostane nečist do večeri. Onda će postati čist. ³³Upadne li što od njih u kakvu zemljanu posudu, razbijte je; sve je u njoj onečišćeno. ³⁴A bilo kakva hrana što se jede, ako na nju kapne voda iz te posude, bit će onečišćena. Svaka tekućina što se pije u svakoj takvoj posudi neka se smatra nečistom.

³⁵A sve na što padne bilo što od njihove crkotine neka je nečisto; bude li to peć ili ognjište, neka se sruše: onečišćeni su za vas i neka nečisti budu. ³⁶A vrelo ili čatrnja koja drži

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

vodu neka se smatraju čistima. Ali tko dirne strvinu životinje neka je nečist. ³⁷Ako što od njihova strva padne na žitno sjemenje što će se sijati, ono ostaje čisto; ³⁸ali ako se sjemenje nakvasi vodom, a onda na nj padne što od njihove crkotine, neka je za vas nečisto.

³⁹Ako ugine koja životinja što vam služi za hranu, onaj koji dotakne njezinu strvinu neka je nečist do večeri; ⁴⁰a koji pojede od njezine strvine neka opere svoju odjeću i bude nečist do večeri; koji ponese njezinu strvinu neka opere svoju odjeću i bude nečist do večeri.

⁴¹Svaka životinja što po tlu gmiže odvratna je. Neka se ne jede! ⁴²Ništa što puže na trbuhu, ništa što god ide na četiri noge ili na više nogu - nikakve puzavce što po tlu gmižu nemojte jesti jer su odvratni! ⁴³Nemojte sami sebe poganiti svim tim puzavcima što gmižu; ne prljajte se njima, da i vi zbog njih ne postanete nečisti. ⁴⁴Ta ja - Jahve - Bog sam vaš! Posvećujte se, dakle, da sveti budete, jer svet sam ja! Nijednim se puzavcem što po tlu gmiže ne prljajte! ⁴⁵Jest, ja sam Jahve; izveo sam vas iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Budite, dakle, sveti jer sam svet ja!"

Zaključak

⁴⁶To je odredba koja se odnosi na ptice i sva živa bića što se u vodi kreću i na sve stvorove koji po zemlji gmižu. ⁴⁷Svrha joj je da se razlikuje nečisto od čistoga; životinja koja se može jesti od životinje koja se ne smije jesti.

ZDRAVSTVENI PROPISI

Očišćenje žene poslije poroda

12 Jahve reče Mojsiju: ²"Kaži Izraelcima: 'Kad koja žena zatrudni i rodi muško čedo, neka je nečista sedam dana, kako je nečista u vrijeme svoga mjesečnog pranja. ³Osmoga dana neka se dijete obreže. ⁴A ona neka ostane još trideset i tri dana da se očisti od svoje krvi; ne smije dirati ništa

posvećeno niti dolaziti u Svetište dok se ne navrši vrijeme njezina čišćenja. ⁵Ako rodi žensko čedo, neka je nečista dva tjedna, kao za svoga mjesečnog pranja, i neka ostane još šezdeset i šest dana da se očisti od svoje krvi. ⁶A kad se navrši vrijeme njezina čišćenja - bilo za sinčića, bilo za kćerkiću - neka donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka jednogodišnje janje za žrtvu paljenicu i jednoga golubića ili grlicu za žrtvu okajnicu. ⁷Neka on to prinese pred Jahvom i nad njom izvrši obred pomirenja. Tako će ona biti očišćena od svoga krvarenja. To je odredba koja se odnosi na ženu kad rodi bilo muško bilo žensko čedo. ⁸Ali ako ne može da nađe dovoljno sredstava za grlo od sitnoga stada, neka onda uzme dvije grlice ili dva golubića - jedno za žrtvu paljenicu, a drugo za žrtvu okajnicu. Neka svećenik izvrši nad njom obred pomirenja, i ona će biti očišćena!."

Guba

13 Reče Jahve Mojsiju i Aronu: ²"Ako se kome na koži pojavi otekline ili lišaj ili bjelkasta pjega što bi bila nagovještaj gube na koži njegova tijela, neka se takav dovede svećeniku Aronu ili kojemu od njegovih sinova svećenika. ³Neka svećenik pregleda zaraženo mjesto na koži njegova tijela. Ako je dlaka na zaraženom mjestu postala bijela i učini se da je ono dublje od kože njegova tijela, onda je to guba. Pošto ga svećenik pregleda, neka ga proglasi nečistim. ⁴Ali ako se pokaže da bjelkasta pjega na koži njegova tijela nije dublja nego i koža, a dlaka na njoj nije pobijeljela, neka onda svećenik bolesnika osami sedam dana. ⁵Neka ga sedmoga dana opet svećenik pregleda. Ako ustanovi svojim očima da zaraza još postoji, ali da se po koži dalje ne širi, neka ga osami još sedam dana. ⁶Sedmoga dana neka ga opet pregleda. Bude li zaraženo mjesto manje upadno, a bolest se kožom ne bude proširila, neka ga proglasi čistim: to je samo lišaj. Pošto opere svoje haljine, bit će čist. ⁷Ali ako se lišaj

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

kožom proširi, pošto je svećenik bolesnika pregledao i proglasio ga čistim, neka se ponovo pokaže svećeniku. ⁸Neka ga svećenik pregleda. Bude li se lišaj proširio po koži, neka ga svećenik proglasi nečistim: to je guba.

⁹Ako se na čovjeku pokaže guba, neka ga dovedu svećeniku. ¹⁰Neka ga svećenik pregleda. Ako po koži bude bjelkasta otekline s pobijeljelom dlakom i napetim čirom, ¹¹to je duboko ukorijenjena guba po koži njegova tijela. Neka ga svećenik proglasi nečistim. Ne treba ga osamljivati, jer je sigurno nečist.

¹²Ako guba izbije po koži tako da bolesniku prekrije svu kožu od glave do pete - sve što svećenikove oči vide - ¹³neka svećenik obavi pregled. Bude li guba prekrila sve njegovo tijelo, neka ga proglasi čistim. Budući da je sav pobijelio, čist je. ¹⁴Ali onog dana kad se na njemu pokaže čir, bit će nečist. ¹⁵Kad svećenik vidi taj čir, neka bolesnika proglasi nečistim: čir je nečista stvar, to je guba. ¹⁶Ali ako se čir promijeni u bijelo, neka čovjek dođe k svećeniku. ¹⁷Svećenik neka ga pregleda. Bude li rana postala bijela, neka svećenik proglasi bolesnika čistim - čist i jest."

Čir

¹⁸"Kad se kome na koži napne čir i zacijeli, ¹⁹i ondje gdje je bio čir pojavi se bjelkasta otekline ili mjesto izblijedi i postane bjelkasto, ili izbije bijelocrvenkasta pjega, neka se taj čovjek pokaže svećeniku. ²⁰Neka ga svećenik pregleda. Pronađe li da je tu koža udubljenija a dlaka pobijeljela, neka ga svećenik proglasi nečistim - to je onda guba što je izbila u čiru. ²¹Ali ako svećenik ustanovi da tu dlaka nije pobijeljela, da koža nije udubljenija nego drugdje, da mjesto tamni, neka bolesnika osami sedam dana. ²²Proširi li mu se bolest po koži, neka ga svećenik proglasi nečistim - to je guba. ²³Ako pjega ostane na mjestu i ne proširi se, to je ožiljak od čira. Neka toga čovjeka svećenik proglasi čistim."

Opekline

²⁴"Kome na koži bude opekline, pa mjesto opekline postane pjega bijelocrvenkasta ili bjelkasta, ²⁵neka to svećenik pregleda. Ako dlaka na mjestu bude pobijeljela i učini se da je to mjesto udubljenije od kože, onda je to guba što je u opeklini izbila. Neka ga svećenik proglasi nečistim; to je guba. ²⁶Ali ako svećenik ustanovi da dlaka nije pobijeljela, da mjesto nije udubljenije od kože i da tamni, neka ga osami sedam dana. ²⁷Sedmoga dana neka ga pregleda. Ako se pjega po koži proširi, neka ga svećenik proglasi nečistim: to je guba. ²⁸Ostane li ozljeda na mjestu i proširi se po koži, to je onda otekline od opekline. Neka čovjeka svećenik proglasi čistim: to je ožiljak od opekline."

Evandjelje po Marku

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI

Poziv Levija. Gozba s grešnicima

¹³Isus ponovno iziđe k moru. Sve je ono mnoštvo grnulo k njemu i on ih poučavaše.

¹⁴Prolazeći ugleda Levija Alfejeva gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim.

¹⁵Kada zatim Isus bijaše za stolom u njegovoj kući, nađoše se za stolom s njime i njegovim učenicima i mnogi carinici i grešnici. Bilo ih je uistinu mnogo. A slijedili su ga ¹⁶i pismoznanci farizejske sljedbe pa vidjevši da jede s grešnicima i carinicima rekoše njegovim učenicima: "Zašto jede s carinicima i grešnicima?" ¹⁷Čuvši to, Isus im reče: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike."

Rasprava o postu

¹⁸Ivanovi su učenici i farizeji postili. I dođu neki i kažu mu: "Zašto učenici Ivanovi i učenici farizejski poste, a tvoji učenici ne poste?"

¹⁹Nato im Isus reče: "Mogu li svatovi postiti dok je zaručnik s njima? Dokle god imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti. ²⁰Doći će već dani kad će im se ugrabiti zaručnik i tada će postiti u onaj dan!"

²¹"Nitko ne prišiva krpe od sirova sukna na staro odijelo. Inače nova zakrpa vuče sa starog odijela pa nastane još veća rupa."

²²"I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inače će vino poderati mješine pa propade i vino i mješine. Nego - novo vino u nove mješine!"

Trganje klasja u subotu

²³Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Njegovi učenici počеше putem trgati klasje. A farizeji mu rekoše: ²⁴"Gle! Zašto čine što subotom nije dopušteno?"

²⁵Isus im odgovori: "Zar nikad niste čitali što učini David kad ogladnje te se nađe u potrebi on i njegovi pratioci? ²⁶Kako za velikog

svećenika Ebjatara uđe u Dom Božji i pojede prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko osim svećenika; a on dade i svojim pratiocima?"

²⁷I govoraše im: "Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. ²⁸Tako, Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu

3 Uđe ponovno u sinagogu. Bio je ondje čovjek usahle ruke. ²A oni vrebahu hoće li ga Isus u subotu izliječiti, da ga optuže. ³On kaže čovjeku usahle ruke: "Stani na sredinu!" ⁴A njima će: "Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?" No oni su šutjeli.

⁵A on, ražalošćen okorjelošću srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reče tom čovjeku: "Ispruži ruku!" On ispruži - i ruka mu zdrava!

⁶Farizeji iziđu i dadnu se odmah s herodovcima na vijećanje protiv njega kako da ga pogube.

8. tjedan,
37. dan čitanja, četvrtak, 19. siječnja 2017.

Lev 13,29-14,57
Mk 3,7-35

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

Šuga

²⁹"Ako se na glavi ili na bradi kojega čovjeka ili žene pokaže bolest, ³⁰neka svećenik bolest pregleda. Ustanovi li se da je dublje od kože i da je tu dlaka požutjela i otančala, neka bolesnika svećenik proglasi nečistim. To je šuga, to jest guba na glavi ili na bradi. ³¹Ali ako svećenik, pregledavši oboljelo mjesto, ustanovi da nije dublje od kože, ali da tu ipak nema crne dlake, neka svećenik odstrani šugavca sedam dana. ³²Sedmoga dana neka ga svećenik pregleda. Ako se šuga nije proširila niti dlaka požutjela, te ako se čini da šuga nije dublja od kože, ³³neka se bolesnik obrije - ali ošugano mjesto da ne brije! - i neka ga svećenik odstrani od drugih sedam dana. ³⁴Sedmoga dana neka opet svećenik pregleda šugavo mjesto. Ako se šuga kožom ne bude proširila i učini se da nije dublja od kože, neka tog bolesnika svećenik proglasi čistim. On neka opere svoju odjeću i bude čist. ³⁵Proširi li se šuga po koži pošto je bio čistim proglašen, ³⁶neka ga svećenik ponovo pregleda. Ako se šuga kožom bude proširila - svećenik neka više i ne traži žute dlake - bolesnik ja nečist. ³⁷Ali ako opazi da je šuga stala i da je nikla crna dlaka, šuga je zacijeljela - on je čist. Neka ga svećenik proglasi čistim."

Osip

³⁸"Ako se na koži kojeg čovjeka ili žene pokažu pjege te ako su te pjege bijele, ³⁹neka ih svećenik pregleda. Ako te pjege po koži budu tamnobijele, onda je to osip što je izbio po koži: bolesnik je čist."

Čelavost

⁴⁰"Ako čovjeku opadne kosa s glave, očelavio mu je zatiljak, ali je čist. ⁴¹Ako mu sprijeda opadne kosa s glave, očelavio je na čelu, ali je čist. ⁴²Ali ako se po čelavu zatiljku ili po očelavlju čelu pojavi crvenkastobijela bolest, to je guba što je izbila po njegovu čelavom zatiljku ili očelavlju čelu. ⁴³Neka ga

svećenik pregleda. Ako ustanovi da je osip na čelavu zatiljku ili po očelavlju čelu bjelkastocrvenkast - naizgled kao i guba na koži tijela - ⁴⁴čovjek se ogubavio, nečist je. Svećenik ga mora proglasiti nečistim - guba mu je na glavi."

Propisi za gubavce

⁴⁵"Onaj koji se bude ogubavio, neka nosi rasparanu odjeću; kosa neka mu je raščupana; gornju usnu neka prekrije i viče: "Nečist! Nečist!" ⁴⁶Sve dok na njemu bude bolest, neka nečistim ostane, a kako je nečist, neka stanuje nasamo: neka mu je stan izvan tabora."

Guba na odjeći

⁴⁷"Kad se zaraza gube pokaže na odijelu, bilo vunenu bilo lanenu, ⁴⁸na osnovi ili na potki od lana ili vune; ili na koži; ili na bilo kakvu predmetu od kože; ⁴⁹pa ako mrlja na odijelu ili koži, na osnovi ili na potki, ili na bilo kakvu predmetu od kože, bude zelenkasta ili crvenkasta, to je guba i neka se svećeniku pokaže. ⁵⁰Neka svećenik, pošto pregleda što je zaraženo, to stavi na osamu sedam dana. ⁵¹Onda neka sedmoga dana zarazu pregleda. Ako se zaraza proširi po odijelu, po osnovi ili potki, ili po koži, ili po kakvu god predmetu od kože, to je zarazna guba. Stvar je nečista. ⁵²To odijelo - bilo osnova bilo potka, od vune ili lana - ili kakav kožni predmet za koji je zaraza prionula, gubom se zarazio; neka na vatri izgori.

⁵³Ali ako svećenik opazi da se zaraza nije proširila na odijelu - na osnovi ni na potki - niti na bilo kakvu kožnom predmetu, ⁵⁴onda neka naredi da se zaražena stvar opere. Neka je zatim stavi nasamo drugih sedam dana. ⁵⁵A ako, pošto je stvar bila oprana, svećenik opazi da se zaraženo mjesto nije promijenilo, ipak, mada se bolest nije raširila, stvar je nečista. Neka se na vatri spali: trula je i iznutra i izvana.

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

⁵⁶Opazi li svećenik da se bolest smanjuje nakon pranja, neka to mjesto izreže, bilo ono na odijelu ili na koži, na osnovi ili na potki.

⁵⁷Ako se na odijelu opet pojavi, u osnovi ili potki, ili bilo kakvu kožnom predmetu, onda je to zaraza, i zaraženi predmet neka u vatri izgori. ⁵⁸Ako li bolest nestane s odijela - osnove ili potke - ili bilo kakva kožnoga predmeta pošto je bio opran, neka se opere opet, pa neka je čist."

⁵⁹To su propisi za bolest gube na odijelu od vune ili lana - u osnovi ili potki - ili bilo kakvu predmetu od kože da se proglase čistim ili nečistim.

Očišćenje gubavoga

14 Jahve reče Mojsiju: ²"Neka ovo bude obred za gubavca na dan njegova čišćenja: neka se dovede svećeniku; ³neka svećenik iziđe iz tabora i obavi pregled. Ako ustanovi da je gubavac od gube ozdravio, ⁴neka naredi da se za čovjeka koji se ima čistiti uzmu dvije ptice, čiste i žive, cedrovine, grimiznog prediva i izopa. ⁵Neka zatim svećenik naredi da se jedna ptica zakolje nad živom vodom u zemljanoj posudi. ⁶Potom neka uzme živu pticu, a onda zajedno živu pticu, cedrovinu, grimizno predivo i izop zamoči u krv ptice što je bila zaklana povrh žive vode. ⁷Sada neka sedam puta poškropi onoga koji se od gube čisti, a onda ga čistim proglasi. Poslije toga neka pusti živu pticu na otvorenu polju. ⁸Onaj koji se čisti neka opere svoju odjeću, obrije sve svoje dlake i u vodi se okupa. Tako neka je čist. Poslije toga neka uđe u tabor, ali sedam dana neka stanuje izvan svoga šatora. ⁹Sedmi dan neka obrije sve svoje dlake: kosu, bradu i obrve; neka obrije sve ostale svoje dlake. Pošto u vodi opere svoju odjeću i okupa se, neka je čist.

¹⁰Osmoga dana neka uzme muško janje bez mane, jedno žensko janje od godine dana, također bez mane, tri desetine efe najboljeg brašna zamiješana u ulju za žrtvu prinosnicu i jedan log ulja. ¹¹Svećenik koji vrši čišćenje

neka ih stavi pred Jahvu na ulazu u Šator sastanka s čovjekom koji se ima čistiti. ¹²Neka zatim svećenik uzme jedno muško janje pa ga s ono ulja u logu prinese kao žrtvu naknadnicu. Neka ih prinese pred Jahvom kao žrtvu prikaznicu. ¹³Neka janje zakolje ondje gdje se kolju žrtve okajnice i žrtve paljenice - na svetome mjestu, jer žrtva naknadnica kao i okajnica pripada svećeniku: vrlo je sveta! ¹⁴Potom neka svećenik uzme krvi od žrtve naknadnice, pa neka njome namaže resicu desnoga uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se čisti. ¹⁵Poslije toga neka uzme log s uljem i izlije na dlan svoje lijeve ruke. ¹⁶Zamočivši svećenik svoj desni prst u ulje na svojoj lijevoj ruci, neka uljem sa svoga prsta obavi škropljenje pred Jahvom sedam puta. ¹⁷Od ulja što mu preostane u ruci neka svećenik, po krvi od žrtve naknadnice, pomaže resicu desnoga uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se čisti. ¹⁸Ostatak ulja sa svoje ruke neka svećenik metne na glavu onoga koji se čisti. Tako će svećenik nad njim izvršiti obred pomirenja pred Jahvom. ¹⁹Neka svećenik poslije toga prinese žrtvu okajnicu i nad onim koji se čisti neka obavi obred pomirenja za njegovu nečistoću. Napokon neka zakolje žrtvu paljenicu, ²⁰a onda neka svećenik žrtvu paljenicu i žrtvu prinosnicu podigne na žrtvenik. Kad tako svećenik nad njim obavi obred pomirenja, neka je čist.

²¹Ako bude siromašan te ne mogu to priskrbiti, neka uzme samo jedno muško janje za žrtvu naknadnicu i neka se ono prinese kao žrtva prinosnica da se nad tim čovjekom izvrši obred pomirenja. I neka uzme samo desetinu efe najboljeg brašna zamiješana u ulju za žrtvu prinosnicu, jedan log ulja, ²²k tome dvije grlice ili dva golubića - prema svojim mogućnostima - jedno za žrtvu okajnicu, a drugo za žrtvu paljenicu. ²³Osam dana nakon svoga očišćenja neka ih donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka pred Jahvu. ²⁴Neka svećenik uzme janje za žrtvu naknadnicu i log s uljem pa ih prinese pred Jahvom kao žrtvu prikaznicu. ²⁵Neka se onda zakolje janje žrtve naknadnice,

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

a svećenik neka uzme njegove krvi i neka njome namaže resicu desnoga uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se čisti. ²⁶Poslije toga neka svećenik izlije ulje na dlan svoje lijeve ruke. ²⁷A onda neka od ulja što mu je na dlanu lijeve ruke obavi škropljenje sedam puta prstom svoje desne ruke pred Jahvom. ²⁸Od ulja iz svoje ruke neka svećenik, po krvi žrtve naknadnice, namaže resicu desnog uha, palac desne ruke i palac desne noge onoga koji se čisti. ²⁹Ostatak ulja što bude na dlanu neka svećenik stavi na glavu onoga koji se čisti, vršeci nad njim obred pomirenja pred Jahvom. ³⁰Neka zatim prinese jednu od dviju grlica ili jednoga od dvaju golubića - što je već mogao pribaviti - ³¹kao žrtvu okajnicu, a drugu kao žrtvu paljenicu zajedno sa žrtvom prinositicom. Neka tako svećenik izvrši obred pomirenja pred Jahvom nad onim koji se čisti."

³²To je propis za onoga koji je gubom zaražen a ne može priskrbiti sve za svoje očišćenje.

Kućna guba

³³Jahve reče Mojsiju i Aronu: ³⁴"Kad uđete u kanaansku zemlju koju ću vam dati u posjed, a ja pustim gubu na koju kuću u zemlji što je budete zaposjeli, ³⁵onda onaj čija je kuća neka dođe svećeniku i kaže: 'Čini mi se da je moja kuća zaražena gubom.' ³⁶Neka svećenik naredi da se kuća isprazni prije nego on dođe da bolest pregleda, da ne bi sve što je u kući bilo proglašeno nečistim; poslije toga neka svećenik uđe da kuću pregleda. ³⁷Ako nakon pregleda zapazi da je bolest na kućnim zidovima od zelenkastih ili crvenkastih udubina i pričini mu se da idu dublje od površine zida, ³⁸neka svećenik iziđe iz kuće na kućna vrata i neka kuću zatvori sedam dana. ³⁹Sedmi dan neka svećenik opet dođe i pregleda: ako se bolest bude proširila po zidovima kuće, ⁴⁰neka svećenik naredi da se povadi zaraženo kamenje i baci na koje nečisto mjesto izvan grada. ⁴¹Zatim neka zapovjedi da se svi unutarnji zidovi kuće

ostružu i da se sastrugani prah baci na koje nečisto mjesto izvan grada. ⁴²Onda neka se uzme drugo kamenje i umetne namjesto onoga kamenja. Potom neka se uzme druga žbuka i kuća ponovo ožbuka.

⁴³Ako se pošast na kući opet pojavi pošto je kamenje bilo povučeno i kuća ostrugana i opet ožbukana, ⁴⁴neka svećenik ode da pregleda: bude li se bolest po kući proširila, to je onda u kući zarazna guba; kuća je nečista. ⁴⁵Neka se kuća poruši, a njezino kamenje, njezina drvena građa i sva žbuka s kuće neka se odnese izvan grada na koje nečisto mjesto.

⁴⁶Tko uđe u kuću dok je zatvorena, neka je nečist do večeri. ⁴⁷Tko u kući legne, mora oprati svoju odjeću. I tko u kući objeduje, mora svoju odjeću oprati. ⁴⁸Ako li svećenik dođe i vidi da se bolest po kući nije proširila pošto je kuća opet bila ožbukana, neka svećenik kuću proglasi čistom, jer se bolest izliječila. ⁴⁹A za očišćenje kuće neka uzme: dvije ptice, cedrovine, grimizna prediva i izopa. ⁵⁰Jednu od ptica neka zakolje nad živom vodom u zemljanoj posudi. ⁵¹Potom neka uzme: cedrovinu, izop, grimizno predivo i pticu živu te ih zamoči u krv ptice zaklane i u živu vodu pa kuću poškropi sedam puta. ⁵²Očistivši tako od grijeha kuću krvlju ptice, živom vodom, živom pticom, cedrovinom, izopom i grimiznim predivom, ⁵³neka pticu živu pusti izvan grada na otvorenu polju. Kad tako obavi obred pomirenja nad kućom, bit će čista."

⁵⁴To je propis za svaku vrst gube i šuge, ⁵⁵za gubu odjeće ili kuće, ⁵⁶za otekline, lišaje ili pjege. ⁵⁷On određuje vrijeme nečistoće i čistoće.

To je zakon o gubi.

Evandjelje po Marku

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI

Narod grne za Isusom

⁷Isus se s učenicima povuče k moru. Za njim je išao silan svijet iz Galileje. I iz Judeje, ⁸iz Jeruzalema, iz Idumeje, iz Transjordanije i iz okolice Tira i Sidona - silno je mnoštvo čulo što čini i nagrnulo k njemu.

⁹Stoga reče učenicima neka mu se zbog mnoštva pripravi lađica da ga ne bi zgnjeli. ¹⁰Jer mnoge je ozdravio pa su se svi koji bijahu pogođeni kakvim zlom bacali na nj da bi ga se dotakli. ¹¹A nečisti duhovi, čim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: "Ti si Sin Božji!" ¹²A on im se oštro prijetio da ga ne prokazuju.

Izbor dvanaestorice

¹³Uziđe na goru i pozove koje sam htjede. I dođoše k njemu. ¹⁴I ustanovi dvanaesticu da budu s njime i da ih šalje propovijedati ¹⁵s vlašću da izgone đavle. ¹⁶Ustanovi dakle dvanaesticu: Šimuna, kojemu nadjenu ime Petar, ¹⁷i Jakova Zebedejeva i Ivana, brata Jakovljeva, kojima nadjenu ime Boanerges, to jest Sinovi groma, ¹⁸i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Jakova Alfejeva i Tadeja i Šimuna Kananajca ¹⁹i Judu Iškariotskoga, koji ga izda.

Neodržive klevete

²⁰I dođe Isus u kuću. Opet se skupi toliko mnoštvo da nisu mogli ni jesti. ²¹Čuvši to, dođoše njegovi da ga obuzdaju jer se govorilo: "Izvan sebe je!"

²²I pismoznanci što siđoše iz Jeruzalema govorahu: "Beelzebula ima, po poglavici đavolskom izgoni đavle."

²³A on ih dozva pa im u prispodobama govoraše: "Kako može Sotona Sotonu izgoniti? ²⁴Ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, ono ne može opstati. ²⁵Ili: ako se kuća u sebi razdijeli, ona ne može opstati. ²⁶Ako je dakle Sotona sam na sebe ustao i razdijelio se, ne može opstati, nego mu je kraj. ²⁷Nitko, dakako,

ne može u kuću jakoga ući i oplijeniti mu pokućstvo ako prije jakoga ne sveže. Tada će mu kuću oplijeniti!"

²⁸Doista, kažem vam, sve će se oprostiti sinovima ljudskima, koliki god bili grijesi i hule kojima pohule. ²⁹No pohuli li tko na Duha Svetoga, nema oprostjenja do vijeka; krivac je grijeha vječnoga." ³⁰Jer govorahu: "Duha nečistoga ima."

Prava rodbina Isusova

³¹I dođu majka njegova i braća njegova. Ostanu vani, a k njemu pošalju neka ga pozovu. ³²Oko njega je sjedjelo mnoštvo. I reknu mu: "Eno vani majke tvoje i braće tvoje, traže te!" ³³On im odgovori: "Tko je majka moja i braća moja?"

³⁴I okruži pogledom po onima što su sjedjeli oko njega u krugu i kaže: "Evo majke moje, evo braće moje! ³⁵Tko god vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka."

8. tjeđan,
38. dan čitanja, petak, 20. siječnja 2017.

Lev 15-16
Mk 4

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

Spolna nečistoća muškarca

15 Jahve reče Mojsiju i Aronu: ²"Govorite Izraelcima i kažite im: 'Kad koji čovjek imadne izljev iz svoga tijela, njegov je izljev nečist. ³Evo u čemu je njegova nečistoća ako ima taj izljev: ispusti li njegovo tijelo izljev ili ga zadrži, on je nečist. ⁴Svaka postelja na koju legne onaj koji ima izljev neka je nečista; i svaki predmet na koji sjedne neka je nečist. ⁵A svaki koji se dotakne njegove posteljine neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. ⁶Tko god sjedne na predmet na kojemu je sjedio onaj koji je imao izljev neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. ⁷Tko se dotakne tijela onoga koji je imao izljev neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i do večeri nečistim ostane. ⁸Ako onaj koji ima izljev pljune na koga tko je čist neka taj opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. ⁹Neka je nečisto i svako sjedalo na koje za vožnje sjedne onaj koji ima izljev; ¹⁰i tko se dotakne čega što je pod tim bolesnikom bilo neka je nečist do večeri. Tko ponese štogod takvo neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. ¹¹A svaki koga se onaj koji ima izljev dotakne neopranih ruku neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. ¹²Zemljana posuda koje se dotakne onaj s izljevom neka se razbije, a svaki drveni sud neka se vodom ispere.

¹³Kad se onaj koji ima izljev od toga izliječi, neka onda nabroji sedam dana za svoje očišćenje; neka opere svoju odjeću, okupa se u živoj vodi i neka je čist. ¹⁴Osmoga pak dana neka uzme dvije grlice ili dva golubića, dođe pred Jahvu na ulaz u Šator sastanka pa ih svećeniku preda. ¹⁵Neka ih svećenik prinese jedno kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Time će svećenik izvršiti obred pomirenja nad tim čovjekom za njegov izljev.

¹⁶Kad čovjek imadne sjemeni izljev, neka u vodi okupa cijelo svoje tijelo i ostane nečistim do večeri. ¹⁷Svaka haljina i svaka koža na koju

dospije takav sjemeni izljev neka se u vodi opere i ostane nečistom do večeri.

¹⁸"Ako koja žena legne s kojim čovjekom i on ispusti sjeme, neka se okupaju u vodi i budu nečisti do večeri'."

Spolna nečistoća žene

¹⁹"Kad žena imadne krvarenje, izljev krvi iz svoga tijela, neka ostane u svojoj nečistoći sedam dana; tko se god nje dotakne neka je nečist do večeri. ²⁰Na što god bi legla za svoje nečistoće neka je nečisto; na što god sjedne neka je nečisto. ²¹Tko se dotakne njezine posteljine neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i do večeri ostane nečistim. ²²Tko god dotakne bilo koji predmet na kojemu je ona sjedila neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i nečist ostane do večeri. ²³A ako bi se dotakao čega što je bilo na njezinoj postelji ili na predmetu na kojem je ona sjedila, neka je nečist do večeri. ²⁴Ako koji čovjek s njom legne, njezina nečistoća za nj prijanja, pa neka je nečist sedam dana. Svaka postelja na koju on legne neka je nečista.

²⁵Ako žena imadne krvarenje dulje vremena izvan svoga mjesečnog pranja, ili ako se njezino mjesečno pranje produžuje, neka se smatra nečistom sve vrijeme krvarenja kao da su dani njezina mjesečnog pranja. ²⁶Svaka postelja na koju legne za sve vrijeme svoga krvarenja bit će joj kao i postelja za njezina mjesečnog pranja. I svaki predmet na koji sjedne neka postane nečistim kao što bi bio nečist u vrijeme njezina mjesečnog pranja. ²⁷A svatko tko ih se dotakne neka je nečist; neka opere svoju odjeću, okupa se u vodi i ostane nečistim do večeri.

²⁸Ako ozdravi od svog krvarenja, neka namiri sedam dana, a poslije toga neka je čista. ²⁹Osmoga dana neka uzme dvije grlice ili dva golubića te ih donese svećeniku na ulaz u Šator sastanka. ³⁰Neka jedno svećenik prinese kao žrtvu okajnicu, a drugo kao žrtvu paljenicu. Tako će svećenik obaviti pred Jahvom obred pomirenja nad njom, za njezino nečisto krvarenje."

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

Zaključak

³¹"Odvraćajte Izraelce od njihovih nečistoća, da ne bi zbog njih pomrli oskvrnjujući moje Prebivalište koje se nalazi među njima.

³²To je propis za čovjeka koji ima izljev; za onoga koga čini nečistim sjemeni izljev; ³³za ženu u vrijeme nečistoće njezina mjesečnog pranja; za svakoga - bilo muško bilo žensko - tko imadne izljev, a tako i za čovjeka koji legne s onečišćenom ženom."

VELIKI DAN POMIRENJA

16 Poslije smrti dvojice Aronovih sinova, koji su poginuli prinoseći pred Jahvom neposvećenu vatru, progovori Jahve Mojsiju. ²Jahve reče Mojsiju:

"Kaži svome bratu Aronu da ne ulazi u svako doba u Svetište iza zavjese, pred Pomirilište koje se nalazi na Kovčegu, da ne pogine. Jer ja ću se pojavljivati nad Pomirilištem u oblaku.

³Neka Aron ulazi u Svetište ovako: s juncem za žrtvu okajnicu i ovnom za žrtvu paljenicu.

⁴Neka se obuče u posvećenu košulju od lana; na svoje tijelo neka navuče gaće od lana; neka se opaše lanenim pasom, a na glavu stavi mitru od lana. To je posvećeno ruho koje ima obući pošto se okupa u vodi. ⁵Od zajednice izraelske neka primi dva jarca za žrtvu okajnicu i jednoga ovna za žrtvu paljenicu.

⁶Pošto Aron prinese junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh i izvrši obred pomirenja za se i za svoj dom, ⁷neka uzme oba jarca i postavi ih pred Jahvu na ulaz u Šator sastanka. ⁸Neka Aron baci kocke za oba jarca te jednoga odredi kockom Jahvi, a drugoga Azazelu. ⁹Jarca na kojega je kocka pala da bude Jahvi neka Aron prinese za žrtvu okajnicu. ¹⁰A jarac na kojega je kocka pala da bude Azazelu neka se smjesti živ pred Jahvu, da se nad njim obavi obred pomirenja i otpremi Azazelu u pustinju.

¹¹Zatim neka Aron prinese junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh; i obavi obred pomirenja za se i za svoj dom: i neka zakolje toga junca za žrtvu okajnicu za svoj grijeh. ¹²Potom neka uzme kadionik pun užarena ugljivlja sa

žrtvenika ispred Jahve i dvije pune pregršti miomirisnoga tamjana u prah smrvljenoga. Neka to unese iza zavjese. ¹³Sad neka stavi tamjan na vatru pred Jahvom da oblak od tamjana zastre Pomirilište što je na Svjedočanstvu. Tako neće poginuti. ¹⁴Poslije toga neka uzme krvi od junca i svojim prstom poškropi istočnu stranu Pomirilišta; a ispred Pomirilišta neka svojim prstom poškropi sedam puta tom krvlju.

¹⁵Neka potom zakolje jarca za žrtvu okajnicu za grijeh naroda; neka unese njegovu krv za zavjesu te s njegovom krvi učini kako je učinio s krvlju od junca: neka njome poškropi po Pomirilištu i pred njim. ¹⁶Tako će obaviti obred pomirenja nad Svetištem zbog nečistoća Izraelaca, zbog njihovih prijestupa i svih njihovih grijeha. A tako neka učini i za Šator sastanka što se među njima nalazi, sred njihovih nečistoća. ¹⁷Kad on uđe da obavi obred pomirenja u Svetištu, neka nikoga drugog ne bude u Šatoru sastanka dok on ne iziđe.

Obavivši obred pomirenja za se, za svoj dom i za svu izraelsku zajednicu, ¹⁸neka ode k žrtveniku koji se nalazi pred Jahvom te nad žrtvenikom obavi obred pomirenja. Neka uzme krvi od junca i krvi od jarca pa stavi na rogove oko žrtvenika. ¹⁹Neka svojim prstom poškropi žrtvenik istom krvlju sedam puta. Tako će ga očistiti od nečistoća Izraelaca i posvetiti.

²⁰Kad svrši obred pomirenja Svetišta, Šatora sastanka i žrtvenika, neka primakne jarca živoga. ²¹Neka mu na glavu Aron stavi obje svoje ruke i nad njim ispovjedi sve krivnje Izraelaca, sve njihove prijestupe i sve njihove grijeha. Položivši ih tako jarcu na glavu, neka ga pošalje u pustinju s jednim prikladnim čovjekom. ²²Tako će jarac na sebi odnijeti sve njihove krivnje u pusti kraj.

Otpremivši jarca u pustinju, ²³neka se Aron vrati u Šator sastanka, sa sebe svuče lanenu odjeću u koju se bio obukao kad je ulazio u Svetište i neka je ondje ostavi. ²⁴Neka potom opere svoje tijelo vodom na posvećenu mjestu, na se obuče svoju odjeću te iziđe da prinese

Levitski zakon

III. OBREDNA ČISTOĆA I NEČISTOĆA

svoju žrtvu paljenicu i žrtvu paljenicu naroda i obavi obred pomirenja za se i za narod. ²⁵Loj sa žrtve okajnice neka sažeže u kad na žrtveniku.

²⁶Onaj koji je odveo jarca Azazelu neka opere svoju odjeću, svoje tijelo u vodi okupa i poslije toga može opet doći u tabor.

²⁷A junca žrtve okajnice i jarca žrtve okajnice od kojih je krv bila donesena u Svetište da se obavi obred pomirenja neka odnesu izvan tabora pa neka na vatri spale njihove kože, njihovo meso i njihovu nečist. ²⁸Tko ih bude spaljivao, neka opere svoju odjeću, svoje tijelo okupa u vodi i poslije toga može opet doći u tabor.

²⁹Ovaj zakon neka za vas trajno vrijedi.

U sedmom mjesecu, deseti dan toga mjeseca, postite i ne obavljajte nikakva posla: ni domorodac ni stranac koji među vama boravi. ³⁰Jer toga dana nad vama se ima izvršiti obred pomirenja da se očistite od svih svojih grijeha te da pred Jahvom budete čisti. ³¹Neka je to za vas subotnji počinak kad postite. Trajan je to zakon.

³²Neka obred pomirenja obavi onaj svećenik koji bude pomazan i posvećen za vršenje svećeničke službe namjesto svoga oca. Neka se obuče u posvećeno laneno ruho; ³³on neka obavi obred pomirenja za posvećeno Svetište, za Šator sastanka i za žrtvenik. Zatim neka izvrši obred pomirenja nad svećenicima i nad svim narodom zajednice. ³⁴Tako neka to bude za vas trajan zakon; jednom na godinu neka se nad Izraelcima obavi obred pomirenja za sve njihove grijeha."

Mojsije je učinio kako mu je Jahve naredio.

Evandjelje po Marku

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI

Isus govori u prisposobama

4 I poče opet poučavati uz more. I zgrnu se k njemu silan svijet te on uđe u lađu i sjede na moru, a sve ono mnoštvo bijaše uz more, na kopnu.

²Poučavao ih je u prisposobama mnogočemu. Govorio im u pouci:

Prisposoba o sijaču

³"Poslušajte! Gle, iziđe sijač sijati. ⁴I dok je sijao, poneko zrno pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵Neko opet pade na kamenito tlo gdje nemaše dosta zemlje. Odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶Ali kad ogranu sunce, izgorje; i jer nemaše korijenja, osuši se. ⁷Neko opet pade u trnje i trnje uzraste i uguši ga te ploda ne donese. ⁸Neko napokon pade u dobru zemlju i dade plod, razraste se i razmnoži, te donese: jedno tridesetostruko, jedno šezdesetostruko, jedno stostruko."

⁹I doda: "Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Svrha prisposoba

¹⁰Kad bijaše nasamo, oni oko njega zajedno s dvanaesticom pitahu ga o prisposobama. ¹¹I govoraše im: "Vama je dano otajstvo kraljevstva Božjega, a onima vani sve biva u prisposobama:

¹²*da gledaju, gledaju - i ne vide, slušaju, slušaju - i ne razumiju, da se ne obrate pa da im se otpusti."*

Tumačenje prisposobe o sijaču

¹³I kaže im: "Zar ne znate tu prisposobu? Kako ćete onda razumjeti prisposobe uopće? ¹⁴Sijač sije Riječ. ¹⁵Oni uz put, gdje je Riječ posijana, jesu oni kojima, netom čuju, odmah dolazi Sotona i odnosi Riječ u njih posijanu. ¹⁶Zasijani na tlo kamenito jesu oni koji kad čuju Riječ, odmah je s radošću prime, ¹⁷ali nemaju u sebi korijena, nego su nestalni: kad nastane nevolja ili progonstvo zbog Riječi, odmah se sablazne. ¹⁸A drugi su oni u trnje zasijani. To su

oni koji poslušaju Riječ, ¹⁹ali nadošle brige vremenite, zavodljivost bogatstva i ostale požude uguše Riječ te ona ostane bez ploda. ²⁰A zasijani na dobru zemlju jesu oni koji čuju i prime Riječ te urode: tridesetostruko, šezdesetostruko, stostruko.

Prisposoba o svjetiljci i o mjeri: shvaćanje evandjelja

²¹I govoraše im: "Unosi li se svjetiljka da se pod posudu stavi ili pod postelju? Zar ne da se stavi na svijećnjak? ²²Ta ništa nije zastrto, osim zato da se očituje; i ništa skriveno, osim zato da dođe na vidjelo! ²³Ima li tko uši da čuje, neka čuje."

²⁴I govoraše im: "Pazite što slušate. Mjerom kojom mjerite mjerit će vam se. I nadodat će vam se. ²⁵Doista, onomu tko ima dat će se, a onomu tko nema oduzet će se i ono što ima."

Prisposoba o sjemenu koje samo raste

²⁶I govoraše im: "Kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme u zemlju. ²⁷Spavao on ili bdio, noću i danju sjeme klija i raste - sam ne zna kako; ²⁸zemlja sama od sebe donosi plod: najprije stabljiku, onda klas i napokon puno zrnja na klasu. ²⁹A čim plod dopusti, brže se on laća srpa jer eto žetve."

Prisposoba o gorušičinu zrnu

³⁰I govoraše: "Kako da prisposobimo kraljevstvo nebesko ili u kojoj da ga prisposobi iznesemo? ³¹Kao kad se gorušičino zrno posije u zemlju. Manje od svega sjemenja na zemlji, ³²jednoć posijano, naraste i postane veće od svega povrća pa potjera velike grane te se pod sjenom njegovom gnijezde ptice nebeske."

Zaključak o prisposobama

³³Mnogim takvim prisposobama navješćivaše im Riječ, kako već mogahu slušati. ³⁴Bez prisposobe im ne govoraše, a nasamo bi svojim učenicima sve razjašnjavao.